LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL FINANSŲ MINISTRO 2004 M. BALANDŽIO 9 D. ĮSAKYMO NR. 1K-123 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO 40 STRAIPSNIO 2 DALIES IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO 2 DALIES ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ“ PAKEITIMO

2018 m. gruodžio 31 d. Nr. 1K-470
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. balandžio 9 d. įsakymą Nr. 1K-123 „Dėl Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo taisyklių“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO 40 STRAIPSNIO 2 DALIES IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO 2 DALIES ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnio 2 dalimi,

t v i r t i n u Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo taisykles (pridedama).“

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. šio įsakymo nuostatos taikomos rengiant kontroliuojamųjų sandorių kainodaros dokumentus už 2019 m. ir vėlesnius mokestinius laikotarpius;

2.2. kontroliuojamųjų sandorių kainodaros dokumentų pagrindinės bylos už 2019 m. mokestinį laikotarpį parengimui taikomas papildomas 6 mėnesių terminas nuo šiuo įsakymu nauja redakcija išdėstytų Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo taisyklių 19 punkte nurodyto termino pabaigos, atsižvelgiant į minėtų taisyklių 19 punkto antrojoje pastraipoje nurodytą atvejį.

Finansų ministras Vilius Šapoka

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos finansų ministro
2004 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-123
(Lietuvos Respublikos finansų ministro
2018 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1K-470
redakcija)

LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO 40 STRAIPSNIO 2 DALIES IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO 2 DALIES ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo taisyklių (toliau – Taisyklės) tikslas – užtikrinti, kad mokesčių mokėtojai (apmokestinamieji vienetai (toliau – vienetas), nuolatiniai ir nenuolatiniai Lietuvos gyventojai), apskaičiuodami apmokestinamąjį pelną arba apmokestinamąsias pajamas, pajamomis iš bet kokio sandorio ar ūkinės operacijos (toliau – sandoris) pripažintų sumą, atitinkančią šio sandorio tikrąją rinkos kainą, o leidžiamais atskaitymais ar ribojamųjų dydžių leidžiamais atskaitymais pripažintų sąnaudų iš bet kokio sandorio sumą, atitinkančią tokio sandorio tikrąją rinkos kainą, išskyrus atvejus, kai Pelno mokesčio įstatymo nuostatos nustato kitaip.

2. Taisyklės taikomos Lietuvos apmokestinamiesiems vienetams (toliau – Lietuvos vienetas) ir užsienio apmokestinamiesiems vienetams (toliau – užsienio vienetas), vykdantiems veiklą Lietuvoje per nuolatinę buveinę. Taisyklių nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir nuolatiniams Lietuvos gyventojams bei nenuolatiniams Lietuvos gyventojams, vykdantiems individualią veiklą per nuolatinę bazę.

3. Pagrindinės Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Funkcinė sandorio analizė** (toliau – funkcinė analizė) – sandorio šalių atliktų su sandoriu susijusių funkcijų analizė, atsižvelgiant į sandorio šalių atliktus veiksmus, panaudotus išteklius ir prisiimtą riziką.

3.2. **Išorinis palyginamasis sandoris** (toliau – išorinis sandoris) – kontroliuojamajam sandoriui palyginti naudojamas palyginamasis sandoris, kurio šalys yra kitos nei kontroliuojamojo sandorio šalys.

3.3. **Ištiestosios rankos principas** – principas, pagal kurį kontroliuojamųjų sandorių kainos, įvertinus visas reikšmingą poveikį kainai turinčias sandorio sąlygas, neturi skirtis nuo tikrosios rinkos kainos, o iš kontroliuojamųjų sandorių uždirbtas pelnas arba gautos pajamos neturi skirtis nuo iš tikrąja rinkos kaina atlikto sandorio galimo uždirbti pelno arba galimų gauti pajamų. Ištiestosios rankos principas grindžiamas kontroliuojamojo sandorio sąlygų palyginimu su palyginamuoju sandoriu ar sandoriais.

3.4. **Kontroliuojamasis sandoris** – sandoris tarp asocijuotųjų asmenų.

3.5. **Kontroliuojamojo sandorio kainodaros dokumentai** (toliau – kainodaros dokumentai) – dokumentai, kuriais parodoma, ar vienetas, nustatydamas kontroliuojamųjų sandorių kainas, laikėsi ištiestosios rankos principo.

3.6. **Nekontroliuojamasis sandoris** – sandoris tarp neasocijuotųjų asmenų.

3.7. **Nematerialusis turtas** – materialios formos neturintis, prie finansinio turto nepriskiriamas turtas, įskaitant autorių teises, teisę naudotis pramoninės nuosavybės objektu, franšizę, informaciją apie gamybinę, prekybinę arba mokslinę patirtį (angl. *know-how*), duomenų bazes, kompiuterių programas ir kt., kuris gali būti valdomas, turimas nuosavybės teise ir kuriuo gali būti disponuojama arba kuris gali būti kontroliuojamas, siekiant gauti tiesioginės ir (arba) netiesioginės ekonominės naudos, kai už tokio turto perleidimą ar suteikimą naudoti neasocijuotieji asmenys, veikdami palyginamomis aplinkybėmis, mokėtų atlygį, nepriklausomai nuo to, ar toks turtas įtraukiamas į mokesčių mokėtojo buhalterinę apskaitą.

3.8. **Palyginamasis sandoris** – su kontroliuojamuoju sandoriu lyginamas nekontroliuojamasis sandoris, kai galimas šių sandorių palyginamumas.

3.9. **Sandorio dalykas** – vertybė (materialią vertę turintis objektas, įskaitant prekes, paslaugas, turtines teises, kitas nematerialiąsias vertybes, finansinį turtą, finansines paslaugas ir kt.), kurią perduoda arba dėl kurios perdavimo susitaria sandorio šalys.

3.10. **Sandorio grynasis pelnas** – sandorio pelnas, kuris paprastai apskaičiuojamas iš sandorio pardavimo pajamų atimant sandorio dalyko pardavimo savikainą ir kitas sandorio sąnaudas.

3.11. **Sandorio sąnaudos** – mokesčių mokėtojo su sandoriu susijusios sąnaudos arba išlaidos.

3.12. **Sandorių palyginamumas** (toliau – palyginamumas) – galimybė palyginti panašių sąlygų kontroliuojamąjį sandorį ir nekontroliuojamąjį sandorį taikant bent vieną iš Taisyklėse aprašytų sandorių kainodaros metodų. Palyginamumas priklauso nuo taikomo sandorio kainodaros metodo. Palyginamumas galimas tik tuo atveju, jeigu lyginamų sandorių veiksniai, kurie yra svarbūs taikant pasirinktą metodą, tarpusavyje nesiskiria tiek, kad turėtų esminės įtakos sandorio kainai arba pelningumui, arba skirtumo poveikį galima įvertinti ir pakoreguoti.

3.13. **Tarptautinė apmokestinamųjų vienetų grupė** (toliau – tarptautinė vienetų grupė):

3.13.1. vienetų grupė, kurią sudaro bent dviejose valstybėse, iš kurių viena yra Lietuva, įsteigti patronuojantysis vienetas ir jo patronuojamasis arba keli patronuojamieji vienetai, kuriuose patronuojantysis vienetas tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 25 procentus akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti (įskaitant vienetus, apmokestinamus pagal vienos valstybės įstatymus ir vykdančius veiklą kitoje užsienio valstybėje per nuolatinę buveinę, kai viena iš šių valstybių yra Lietuva), arba

3.13.2. to paties fizinio asmens valdomi bent dviejose valstybėse, iš kurių viena yra Lietuva, įsteigti ar kitaip organizuoti vienetai, kurie nesudaro vienetų grupės, tačiau tas pats fizinis asmuo valdo daugiau kaip 25 procentus akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti kiekviename iš jų (įskaitant vienetus, apmokestinamus pagal vienos valstybės įstatymus ir vykdančius veiklą kitoje užsienio valstybėje per nuolatinę buveinę, kai viena

iš šių valstybių yra Lietuva). To paties fizinio asmens valdomos vienetų grupės, nurodytos Taisyklių 3.13.1 papunktyje, kurių patronuojančiuosiuose vienetuose tas pats fizinis asmuo valdo daugiau kaip 25 procentus akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti kiekviename iš jų, laikomos viena vienetų grupe.

3.14. **Vidinis palyginamasis sandoris** (toliau – vidinis sandoris) – kontroliuojamajam sandoriui palyginti naudojamas palyginamasis sandoris, kurio viena iš šalių yra šio kontroliuojamojo sandorio šalis.

3.15. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme, Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, Pelno mokesčio įstatyme, buhalterinę apskaitą reglamentuojančiuose teisės aktuose, kiek tai neprieštarauja mokesčių teisės aktų nuostatoms.

4. Taisyklės taikomos bet kokiam kontroliuojamajam sandoriui nepriklausomai nuo to, ar jis yra pagrįstas rašytine sutartimi arba kitu dokumentu ar įrodymu.

5. Nustatant kontroliuojamojo sandorio kainas, turi būti laikomasi ištiestosios rankos principo.

6. Siekiant nustatyti ištiestosios rankos principą atitinkančią kontroliuojamojo sandorio kainą, turi būti atlikti šie veiksmai:

6.1. įvertintas kontroliuojamasis sandoris, vadovaujantis Taisyklių 7–13 punktais;

6.2. vadovaujantis informacija, gauta įvertinus kontroliuojamąjį sandorį, palyginimui atlikti parinktas (-i) nekontroliuojamasis (-ieji) sandoris (-iai);

6.3. įvertintas (-i) parinktas (-i) nekontroliuojamasis (-ieji) sandoris (-iai), vadovaujantis Taisyklių 7–13 punktais;

6.4. vadovaujantis gauta informacija ir Taisyklių II skyriaus nuostatomis, pritaikytas tinkamiausias iš Taisyklėse išvardytų metodų.

7. Vertinant sandorį, turi būti įvertintos:

7.1. sandorio dalyko charakteristikos;

7.2. sandorio šalių funkcijos atliekant funkcinę analizę;

7.3. sandorio sąlygos;

7.4. ekonominės aplinkybės;

7.5. verslo strategija.

8. Vertinant sandorio dalyko charakteristikas, reikia atsižvelgti į visus lyginamų sandorių dalykų skirtumus, kurie gali lemti jų kainų skirtumą laisvojoje rinkoje. Jeigu sandorio dalykas yra materialusis turtas, reikia įvertinti turto fizines savybes, kokybę, galiojimo laiką, turto bei galimų pakaitų prieinamumą nagrinėjamoje prekių rinkoje ir kitas charakteristikas. Jeigu sandorio dalykas yra nematerialusis turtas, reikia įvertinti sandorio, kuriuo šis turtas perleidžiamas, formą, turto rūšį, galiojimo laiką, apsaugos trukmę ir laipsnį, naudą, kurią galima tikėtis gauti iš šio turto, bei turtui naudoti reikalingas sąnaudas ir kitas charakteristikas, vadovaujantis Taisyklių 62 punkto nuostatomis. Jeigu sandorio dalykas yra paslaugos, reikia įvertinti paslaugų rūšį, apimtį ir kitas charakteristikas, vadovaujantis Taisyklių IV skyriaus antrojo skirsnio nuostatomis.

9. Funkcinės analizės metu turi būti įvertintos sandorio šalių atliekamos funkcijos, prisiimamos rizikos, įskaitant tai, kuri (-ios) sandorio šalis (-ys) atlieka šios rizikos kontrolės ir mažinimo funkcijas bei kuri (-ios) sandorio šalis (-ys) turi finansines galimybes prisiimti šią riziką, naudojamas turtas ir tai, kaip šalių vykdomos funkcijos siejasi su vienetų grupės, kuriai priklauso sandorio šalys, verslo vertės kūrimu ir įprastine verslo praktika. Funkcinė analizė turi užtikrinti tikrųjų sandorio vykdymo aplinkybių ir tikrųjų sandorio šalių komercinių bei finansinių ryšių atskleidimą.

Nustačius visas sandorio šalių su sandoriu susijusias funkcijas, panaudotus išteklius ir prisiimtą riziką turi būti įvertinta, kurie iš šių veiksnių reikšmingai lėmė arba turėjo nulemti sandorio kainą arba pelną.

10. Sandorio sąlygos vertinamos siekiant nustatyti prievolių, rizikos ir naudos padalijimą tarp sandorio šalių. Apie sandorio sąlygas galima spręsti iš rašytinių sutarčių, kitų dokumentų (pavyzdžiui, sąskaitų, užsakymo dokumentų ir kt.), sandorio šalių susirašinėjimo, taip pat iš sandorio šalių veiksmų ir ekonominių principų, kuriais paprastai grindžiami tokios rūšies nekontroliuojamųjų sandorių šalių veiksmai, bei kitų įrodymų. Vertinant sandorio sąlygas, reikia atsižvelgti į tai, kad dėl asocijuotųjų asmenų bendrų interesų buvimo faktinės sandorio sąlygos gali skirtis nuo sąlygų, pateiktų rašytiniuose įrodymuose, ir vadovautis faktinėmis sandorio sąlygomis.

11. Ekonominės aplinkybės vertinamos siekiant nustatyti, ar rinkos, kurioje vyksta kontroliuojamasis sandoris, sąlygos gali būti lyginamos su rinkos, kurioje vyksta nekontroliuojamasis sandoris, sąlygomis. Vertinant ekonomines sąlygas, visų pirma reikia apibrėžti atitinkamą rinką atsižvelgiant į galimų pakaitų prieinamumą. Ekonominės aplinkybės, kurios lemia rinkų palyginamumą, yra geografinė padėtis, rinkos dydis, bendra konkurencinė padėtis rinkoje ir sandorio šalių konkurencinė vieta rinkoje, pakaitų prieinamumas, paklausos ir pasiūlos lygis, vartotojų pirkimo galia, valstybės ar kitokio reguliavimo lygis, sandorio sąnaudos, reikalingos gamybai, transportui ir kt.

12. Vertinama sandorio šalių verslo strategija, kuri buvo vykdoma sandorio kainodaros metu. Ištiestosios rankos principo nesilaikymu nelaikoma, kai mokesčių mokėtojas laikinai sumažina pelningumą, taikydamas mažesnes sandorio kainas, negu būtų taikomos kitomis aplinkybėmis, arba laikinai padidindamas sandorio sąnaudas, pavyzdžiui, sąnaudas reklamai ir reprezentacijai, jeigu jis įrodo, kad toks laikinas pelningumo sumažinimas yra būtinas naujai veiklai pradėti, naujai prekei rinkoje pristatyti, užimamos rinkos daliai padidinti, įeiti į naują rinką, prisitaikyti prie tam tikros srities teisinio reguliavimo pasikeitimų ar kitais panašiais tikslais.

13. Siekiant nustatyti, ar mokesčių mokėtojas gali pagrįsti sandorių kainodarą verslo strategijos vykdymu, reikia nustatyti:

13.1. ar mokesčių mokėtojo veiksmai atitinka jo deklaruojamą verslo strategiją;

13.2. ar mokesčių mokėtojas pagrįstai prisiėmė sandorio sąnaudas, susijusias su verslo strategija, atsižvelgdamas į sandorio šalių tarpusavio ryšį, ar neasocijuotasis asmuo, veikdamas panašiomis aplinkybėmis ir vykdydamas panašų sandorį, prisiimtų panašias sandorio sąnaudas ir rizikas, susijusias su verslo strategija, kurias prisiėmė mokesčių mokėtojas;

13.3. ar greitai buvo pakeista nesėkminga verslo strategija.

14. Mokesčių mokėtojai, laikydamiesi ištiestosios rankos principo, kiekvieno kontroliuojamojo sandorio kainodarą turi vertinti atskirai. Jeigu mokesčių mokėtojas įrodo, kad keli sandoriai yra taip glaudžiai susiję tarpusavyje, kad vertinant juos atskirai neįmanoma tiksliai nustatyti ištiestosios rankos principo atitinkančios kainos ar pelno, kelių sandorių kainodara gali būti vertinama kartu. Jeigu mokesčių mokėtojas įrodo, kad sandorio kainodaros vertinimas yra pernelyg sudėtingas, kad vertinant jį visą neįmanoma tiksliai nustatyti ištiestosios rankos principo atitinkančios kainos ar pelno, vertinant tokio sandorio kainodarą, galima jį padalyti į keletą atskirų dalių.

15. Ištiestosios rankos principą atitinkančiai kainai nustatyti gali būti naudojami ne tik tų metų, kuriais vyko sandoris, bet ir ankstesnių metų duomenys, jeigu šie duomenys padeda atskleisti aplinkybes, galinčias turėti įtakos kontroliuojamojo sandorio kainodarai. Taip pat gali būti naudojami metų, einančių po metų, kuriais vyko sandoris, duomenys, jeigu šie duomenys padeda atskleisti aplinkybes, galinčias turėti įtakos kontroliuojamojo sandorio kainodarai, pavyzdžiui, paaiškina tam tikros verslo rūšies ciklišKumą.

16. Palyginimui atlikti parenkant nekontroliuojamuosius sandorius, visų pirma turi būti naudojami vidiniai sandoriai. Nesant tinkamų vidinių sandorių arba siekiant patikrinti rezultatą, pasiektą naudojant vidinius sandorius, gali būti naudojami išoriniai sandoriai. Palyginamųjų sandorių parinkimas priklauso nuo to, ar besiskiriančios lyginamų sandorių sąlygos daro poveikį sandorių dalykų kainai ar pelningumui, o jeigu daro, kiek tiksliai galima pakoreguoti šį poveikį. Tuo atveju, kai mokesčių mokėtojas, grįsdamas kontroliuojamojo sandorio kainą, yra vykdęs vidinių sandorių, tačiau kainai pagrįsti naudoja išorinius sandorius, tokį savo pasirinkimą turi pagrįsti, atskleisdamas negalimumo naudoti vidinius sandorius priežastis.

Nustačius skirtumų tarp kontroliuojamųjų ir palyginamųjų sandorių, atliekami poveikio kainai koregavimai turi užtikrinti patikimų palyginamosios analizės rezultatų pasiekimą. Jeigu palyginamosios analizės rezultatai iki ir po koregavimų reikšmingai skiriasi, tai gali rodyti, jog atlikti koregavimai neužtikrino didesnio analizės patikimumo, nes pasirinkti palyginamieji sandoriai nėra tinkami.

17. Nustatant, ar nekontroliuojamasis sandoris gali būti naudojamas palyginimui atlikti, reikia įvertinti sandorio sąlygas ir aplinkybes taip, kaip jas įvertintų neasocijuotieji asmenys, sudarydami panašų sandorį. Jeigu to neįmanoma padaryti, turi būti įvertinami kiti veiksniai ir panaudojamos priemonės, leidžiančios padidinti palyginamųjų sandorių informacijos patikimumą (pavyzdžiui, taikomos statistinės priemonės, siekiant nustatyti pagrindinę intervalo reikšmių tendenciją ir eliminuoti nebūdingas kraštutines intervalo reikšmes), taip pasiekiant ištiestosios rankos principą atitinkančios kainos reikšmę (-es).

18. Mokesčių administratorius, tikrindamas kontroliuojamųjų sandorių kainos atitiktį ištiestosios rankos principui, turi naudoti mokesčio mokėtojo pateiktą ir kitą mokesčių mokėtojui prieinamą informaciją.

19. Taisyklių 2 punkte nurodytas asmuo kontroliuojamųjų sandorių kainų atitikties ištiestosios rankos principui pagrindimo dokumentus (įskaitant kainodaros dokumentus, parengtus laikantis Taisyklių V skyriaus nuostatų, jei vienetas privalo juos rengti) turi parengti iki kito

mokestinio laikotarpio, nei buvo vykdytas kontroliuojamasis sandoris, šešto mėnesio 15 dienos, jeigu šiame punkte nenustatyta kitaip.

Lietuvos vienetai, per nuolatinę buveinę Lietuvos Respublikoje veiklą vykdantys užsienio vienetai, kurie vykdo kontroliuojamuosius sandorius tik su kitais Lietuvos vienetais ir (ar) per nuolatinę buveinę Lietuvos Respublikoje veiklą vykdančiais užsienio vienetais, šio kontroliuojamojo sandorio kainų atitikties ištiestosios rankos principui pagrindimo dokumentus gali parengti ir po šio punkto pirmojoje pastraipoje nurodyto termino, tačiau turi užtikrinti, kad šie dokumentai būtų pateikti mokesčių administratoriui per terminą, nurodytą mokesčių administratoriaus nurodyme, duotame vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo 49 straipsniu arba Taisyklių 91 punktu.

II SKYRIUS
KAINODAROS METODŲ PARINKIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

20. Nustatant ištiestosios rankos principą atitinkančią kainą ir koreguojant ištiestosios rankos principo neatitinkančią kainą arba pelną, turi būti taikomas, išskyrus Taisyklių 25 punkte nurodytus atvejus, vienas iš šių kainodaros metodų (nustatant kontroliuojamųjų sandorių kainas arba pelną, galima derinti ir modifikuoti šiame punkte išvardytus metodus, jeigu tai leidžia pasiekti ištiestosios rankos principą atitinkantį rezultatą):

20.1. palyginamosios nepriklausomos kainos;

20.2. perpardavimo kainos;

20.3. „sąnaudos plius“;

20.4. pelno padalijimo;

20.5. sandorio grynosios maržos.

21. Mokesčių mokėtojas turi parinkti tinkamiausią kainodaros metodą, atsižvelgdamas į sandorio ypatybes, turimų duomenų patikimumą, prielaidų ir prognozių pagrįstumą, sandorio, kuriam parenkamas kainodaros metodas, ir palyginimui atlikti naudojamų sandorių panašumo laipsnį.

22. Mokesčių mokėtojas, nustatydamas kontroliuojamųjų sandorių kainas, neprivalo taikyti daugiau nei vieno kainodaros metodo, tačiau jis gali tai daryti siekdamas tiksliau nustatyti ištiestosios rankos principą atitinkančią kainą arba įrodyti mokesčių administratoriui, kad sandorio kaina arba pelnas atitinka ištiestosios rankos principą.

23. Atsižvelgiant į Taisyklių 21 punkte nurodytus kriterijus, esant vienodai patikimoms galimybėms taikyti tradicinius (palyginamosios nepriklausomos kainos, perpardavimo kainos, „sąnaudos plius“) ir pelno (pelno padalijimo, sandorio grynosios maržos) metodus, pirmenybė teikiama tradiciniams metodams. Esant vienodoms galimybėms taikyti palyginamosios nepriklausomos kainos metodą ir kurį nors kitą metodą, pirmenybė teikiama palyginamosios nepriklausomos kainos metodui.

24. Mokesčių administratorius turi teisę pareikalauti iš mokesčių mokėtojo paaiškinti pritaikyto metodo parinkimo priežastis. Mokesčių administratorius gali pritaikyti kitą, nei mokesčių mokėtojo parinktas, kainodaros metodą, jeigu įrodo, kad mokesčių mokėtojo parinktas metodas nesudaro galimybių patikimai nustatyti ištiestosios rankos principą atitinkančios kontroliuojamojo sandorio kainos pagal Taisyklėse nustatytą tvarką.

25. Siekiant ištiestosios rankos principą atitinkančio rezultato, esant būtinybei, gali būti taikomi visuotinai pripažinti kiti finansinės vertės nustatymo metodai, pasirenkant su ištiestosios rankos principu suderinamas prielaidas ir rodiklius. Šie metodai gali būti taikomi kaip sudedamoji pasirinkto kainodaros metodo pagal Taisyklių 20 punktą dalis (pavyzdžiui, nustatant pelno paskirstymo kriterijus taikant pelno padalijimo metodą) arba, nesant kitų galimybių pritaikyti kainodaros metodų, kaip priemonė ištiestosios rankos principą atitinkančiai kainai nustatyti, tačiau laikantis kitų Taisyklių nuostatų. Tokiu atveju kainos nustatymo dokumentuose turi būti pagrįstas pasirinktų finansinės vertės nustatymo metodų tinkamumas konkrečioje situacijoje, atskleista, kaip jis užtikrina ištiestosios rankos principą atitinkančio rezultato pasiekimą, ir pateikiami atliktų skaičiavimų duomenys ir taikytos formulės.

ANTRASIS SKIRSNIS
PALYGINAMOSIOS NEPRIKLAUSOMOS KAINOS METODAS

26. Taikant palyginamosios nepriklausomos kainos metodą, ištiestosios rankos principą atitinkanti kaina nustatoma palyginant kontroliuojamojo sandorio dalyko kainą su nekontroliuojamojo sandorio dalyko kaina.

27. Palyginamosios nepriklausomos kainos metodas turi būti taikomas visiems kontroliuojamiesiems sandoriams, kai galima rasti nekontroliuojamųjų sandorių, atitinkančių Taisyklių 28 punkte nurodytas sąlygas.

28. Vertinant, ar nekontroliuojamojo sandorio ir kontroliuojamojo sandorio palyginamumas leidžia taikyti palyginamosios nepriklausomos kainos metodą, reikia įsitikinti, kad:

28.1. tarp lyginamų sandorių ir sandorių šalių nėra esminių skirtumų. Jeigu tokių skirtumų yra, reikia įsitikinti, kad šie skirtumai nedaro poveikio kainai;

28.2. jeigu tam tikros besiskiriančios lyginamų sandorių sąlygos daro poveikį sandorių dalykų kainai, reikia įsitikinti, kad šį poveikį kainai galima pakoreguoti.

TREČIASIS SKIRSNIS
PERPARDAVIMO KAINOS METODAS

29. Taikant perpardavimo kainos metodą, ištiestosios rankos principą atitinkanti kaina nustatoma iš sandorio dalyko, įsigyto iš asocijuotojo asmens, tolesnio perpardavimo neasocijuotajam asmeniui kainos atimant ištiestosios rankos principą atitinkančią sandorio bendrąją maržą.

30. Sandorio bendroji marža – skirtumas tarp perpardavimo kainos ir įsigijimo kainos, kuris parodo sandorio sąnaudas dėl perpardavimo ir uždirbtą pelną. Sandorio bendroji marža apskaičiuojama taip:

$$N = \frac{K2 - K1}{K2} \times 100\ \%,$$ kur

N – sandorio bendroji marža;

K2 – perpardavimo kaina;

K1 – įsigijimo kaina.

31. Ištiestosios rankos principą atitinkanti sandorio bendroji marža – sandorio bendroji marža, atitinkanti palyginamojo sandorio bendrąją maržą.

32. Siekiant nustatyti, ar nekontroliuojamojo sandorio ir kontroliuojamojo sandorio palyginamumas leidžia taikyti perpardavimo kainos metodą, reikia įsitikinti, kad šių sandorių šalių funkcijos yra panašios, ypač tos, kurios daugiausia lemia sandorio bendrosios maržos dydį. Laikytina, kad ištiestosios rankos principą atitinkanti marža turėtų būti mažiausia, jeigu perpardavėjas atlieka tik minimalias su tarpininkavimu susijusias funkcijas, o didžiausia – jeigu perpardavėjas prisiima reklamos, pristatymo, garantinės priežiūros, pakankamo atsargų kiekio buvimo užtikrinimo ir kitas funkcijas, panaudodamas daug išteklių ir prisiimdamas įvairią riziką.

33. Taikant perpardavimo kainos metodą, lyginamų kontroliuojamojo ir nekontroliuojamojo sandorių dalykai gali būti nepanašūs. Tačiau kuo panašesni sandorių dalykai, tuo tiksliau nustatoma ištiestosios rankos principą atitinkanti sandorio bendroji marža.

34. Sandorių palyginimui atlikti naudojant išorinį sandorį, reikia įsitikinti, kad lyginamų sandorių šalys savo veiklą vykdo panašiai, kadangi tokie veiksniai kaip valdymo efektyvumas, prekių atsargų politika ir pan., turintys įtakos pelningumui, gali turėti įtakos ir sandorių bendrosioms maržoms. Taip pat naudojant išorinį sandorį reikia įsitikinti, kad kontroliuojamojo ir nekontroliuojamojo sandorių šalių apskaitos taisyklės nesiskiria tarpusavyje tiek, kad turėtų įtakos sandorio bendrosios maržos apskaičiavimui, arba šiuos skirtumus galima gana tiksliai ir patikimai pakoreguoti.

35. Vertinant, ar nekontroliuojamojo sandorio ir kontroliuojamojo sandorio palyginamumas leidžia taikyti perpardavimo kainos metodą, reikia įsitikinti, kad:

35.1. tarp lyginamų sandorių ir sandorių šalių nėra esminių skirtumų. Jeigu tokių skirtumų yra, reikia įsitikinti, kad šie skirtumai nedaro poveikio kainai;

35.2. jeigu tam tikros besiskiriančios lyginamų sandorių sąlygos daro poveikį sandorių dalykų kainai, reikia įsitikinti, kad šį poveikį kainai galima pakoreguoti.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
METODAS „SĄNAUDOS PLIUS“

36. Taikant metodą „sąnaudos plius“, ištiestosios rankos principą atitinkanti kaina nustatoma prie mokesčių mokėtojo sandorio sąnaudų pridedant ištiestosios rankos principą atitinkantį sandorio antkainį. Sandorio antkainis apskaičiuojamas taip:

$$N = \frac{K - S}{S} \times 100\ \%, \text{ kur}$$

N – sandorio antkainis;

K – pardavimo kaina;

S – sandorio sąnaudos.

37. Ištiestosios rankos principą atitinkantis sandorio antkainis – sandorio antkainis, atitinkantis palyginamojo sandorio antkainį.

38. Siekiant nustatyti, ar nekontroliuojamojo sandorio ir kontroliuojamojo sandorio palyginamumas leidžia taikyti metodą „sąnaudos plius“, reikia įsitikinti, kad šių sandorių šalių funkcijos yra panašios, ypač tos, kurios turės daugiausia įtakos sandorio antkainio dydžiui. Laikytina, kad ištiestosios rankos principą atitinkantis sandorio antkainis turėtų būti mažiausias, jeigu mokesčių mokėtojas atlieka tik labai paprastas funkcijas, o didžiausias – jeigu mokesčių mokėtojas prisiima reklamos, pristatymo, garantinės priežiūros, pakankamo atsargų kiekio buvimo užtikrinimo ir kitas funkcijas, panaudodamas daug išteklių ir prisiimdamas įvairią riziką.

39. Taikant metodą „sąnaudos plius“, lyginamų kontroliuojamojo ir nekontroliuojamojo sandorių dalykai gali būti nepanašūs. Tačiau kuo panašesni sandorių dalykai, tuo tiksliau nustatomas ištiestosios rankos principą atitinkantis sandorio antkainis.

40. Sandorių palyginimui atlikti naudojant išorinį sandorį, reikia įsitikinti, kad kontroliuojamojo ir nekontroliuojamojo sandorių šalių apskaitos taisyklės nesiskiria tarpusavyje tiek, kad turėtų įtakos pardavimo savikainos apskaičiavimui, arba šiuos skirtumus galima gana tiksliai ir patikimai pakoreguoti.

41. Vertinant, ar nekontroliuojamojo sandorio ir kontroliuojamojo sandorio palyginamumas leidžia taikyti metodą „sąnaudos plius“, reikia įsitikinti, kad:

41.1. tarp lyginamų sandorių ir sandorių šalių nėra esminių skirtumų. Jeigu tokių skirtumų yra, reikia įsitikinti, kad šie skirtumai nedaro poveikio kainai;

41.2. jeigu tam tikros besiskiriančios lyginamų sandorių sąlygos daro poveikį sandorių dalykų kainai, reikia įsitikinti, kad šį poveikį kainai galima pakoreguoti.

PENKTASIS SKIRSNIS
PELNO PADALIJIMO METODAS

42. Taikant pelno padalijimo metodą, pelnas, gautas atlikus kontroliuojamuosius sandorius, padalijamas tarp sandorio šalių taip, kaip jis būtų padalijamas tarp neasocijuotųjų asmenų. Analogiškai šis metodas taikytinas ir iš kontroliuojamųjų sandorių susidariusiam nuostoliui padalyti tarp asocijuotųjų asmenų, jei toks nuostolis būtų padalijamas ir tarp neasocijuotųjų asmenų.

43. Siekiant pritaikyti pelno padalijimo metodą, pirmiausia turi būti nustatomas sandorio šalims dalytinas kontroliuojamųjų sandorių grynasis pelnas.

44. Pelno padalijimo metodo taikymo būdai:

44.1. atliekant šalių dalyvavimo analizę;

44.2. atliekant likutinę analizę.

45. Atliekant šalių dalyvavimo analizę:

45.1. nustatomas kiekvienos sandorio šalies indėlis uždirbant kontroliuojamųjų sandorių grynąjį pelną. Nustatant sandorio šalies indėlį remiamasi palyginamųjų sandorių duomenimis arba, jei tinkamų palyginamųjų sandorių nėra, vadovaujamasi funkcinės analizės rezultatais;

45.2. nustačius kiekvienos šalies indėlį uždirbant kontroliuojamųjų sandorių grynąjį pelną, apskaičiuojamas santykis, kuriuo šis pelnas turi būti padalytas tarp sandorio šalių;

45.3. atsižvelgiant į santykį, apskaičiuotą Taisyklių 45.2 papunktyje nustatyta tvarka, kontroliuojamųjų sandorių grynojo pelno dalis priskiriama mokesčių mokėtojui.

46. Atliekant likutinę analizę:

46.1. apskaičiuojama, kokia kontroliuojamųjų sandorių grynojo pelno dalis, kurią galima patikimai įvertinti, tenka įprastinėms sandorio šalių atliktoms funkcijoms. Apskaičiavimui ir šios kontroliuojamųjų sandorių grynojo pelno dalies paskirstymui tarp sandorio šalių paprastai taikomi kiti Taisyklėse aprašyti kainodaros metodai;

46.2. apskaičiuota įprastinėms funkcijoms tenkanti kontroliuojamųjų sandorių grynojo pelno dalis paskirstoma tarp sandorio šalių atsižvelgiant į šias funkcijas;

46.3. atėmus Taisyklių 46.1 papunktyje nurodytą kontroliuojamųjų sandorių grynojo pelno dalį, likusi pelno dalis, tenkanti sandorio šalių atliktoms unikalioms ir labai vertingoms funkcijoms, paskirstoma tarp sandorio šalių Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose nustatyta tvarka.

47. Taikant pelno padalijimo metodą, paprastai dalijamas kontroliuojamojo sandorio grynasis pelnas, tačiau išimtiniais atvejais gali būti dalijamas ir bendrasis pelnas, kai kiekvienos sandorio šalies sandorio sąnaudos, kurios nebuvo įtrauktos skaičiuojant bendrąjį pelną, atimamos iš jau padalyto bendrojo pelno. Pasirinkus dalyti bendrąjį pelną kainos nustatymo dokumentuose turi būti pagrįstas tokio pasirinkimo tinkamumas konkrečioje situacijoje ir atskleista, kaip tai užtikrina ištiestosios rankos principą atitinkančio rezultato pasiekimą.

48. Taikant pelno padalijimo metodą, turi būti atliekama visų sandorio šalių funkcinė analizė ir nustatomas kiekvienos sandorio šalies indėlis uždirbant kontroliuojamųjų sandorių grynąjį pelną.

49. Taikant pelno padalijimo metodą, svarbu vadovautis informacija, kuri buvo prieinama sandorio šalims prieš sandorio atlikimą, taip pat atsižvelgti į šalių prognozes dėl būsimų sandorio sąnaudų ir tikėtino pelno, buvusias sandorio sudarymo metu, taip, kaip tai darytų neasocijuotieji asmenys.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
SANDORIO GRYNOSIOS MARŽOS METODAS

50. Taikant sandorio grynosios maržos metodą, nagrinėjama, ar grynoji kontroliuojamojo sandorio marža atitinka ištiestosios rankos principą. Sandorio grynoji marža – sandorio grynojo pelno dalis, kuri turėtų būti uždirbta atsižvelgiant į tam tikrus rodiklius.

51. Pasirenkant rodiklį, kurio pagrindu nustatoma ištiestosios rankos principą atitinkanti sandorio grynoji marža, turi būti atsižvelgiama į kontroliuojamojo sandorio funkcinės analizės rezultatus, sandorio rūšį, rodikliui apskaičiuoti reikalingos informacijos, taip pat ir palyginamųjų sandorių, prieinamumą ir patikimumą, numatomų taikyti rodiklių privalumus ir trūkumus. Taikant sandorio grynosios maržos metodą, gali būti pasirenkami ir taikomi su sandorio sąnaudomis, pardavimo pajamomis ar turto grąža susiję rodikliai.

52. Berrio rodiklis (bendrasis pelnas padalytas iš veiklos sąnaudų) gali būti pasirenkamas tik tais atvejais, kai įrodoma, kad:

52.1. mokesčių mokėtojo vykdomų su kontroliuojamuoju sandoriu susijusių funkcijų vertė (atsižvelgiant į naudotą turtą ir prisiimtas rizikas) yra proporcinga veiklos sąnaudoms,

52.2. mokesčių mokėtojo vykdomų su kontroliuojamuoju sandoriu susijusių funkcijų vertė (atsižvelgiant į naudotą turtą ir prisiimtas rizikas) nėra reikšmingai paveikta parduodamų prekių vertės, t. y. nėra proporcinga pardavimo pajamoms, ir

52.3. mokesčių mokėtojas nevykdo kitų svarbių su kontroliuojamuoju sandoriu susijusių funkcijų, už kurias atlygis turi būti nustatomas taikant kitą kainodaros metodą ar finansinį rodiklį.

53. Siekiant nustatyti, ar nekontroliuojamojo sandorio ir kontroliuojamojo sandorio palyginamumas leidžia taikyti sandorio grynosios maržos metodą, reikia įsitikinti, kad šių sandorių šalių funkcijos yra panašios. Papildomai turi būti įvertinamos sandorio grynajam pelnui turinčios įtakos veiklos (pardavimo, bendrosios ir administracinės) sąnaudos. Sandorio sąnaudos, susijusios su finansine ir investicine veikla, neįtraukiamos skaičiuojant sandorio grynąjį pelną, išskyrus atvejus, kai toks įtraukimas yra pagrįstas įvertinus kontroliuojamojo sandorio aplinkybes, kontroliuojamojo sandorio metu atliekamas funkcijas ir prisiimamas rizikas.

III SKYRIUS
IŠTIESTOSIOS RANKOS INTERVALAS

54. Jeigu mokesčių mokėtojas, taikydamas kainodaros metodą ar metodus, gauna ne vieną skaičių, bet keletą skaičių – ištiestosios rankos intervalą, laikoma, kad sandorio kaina arba pelnas atitinka ištiestosios rankos principą, jeigu jie neišeina iš ištiestosios rankos intervalo, sudaryto naudojant palyginamuosius sandorius, ribų. Tais atvejais, kai nėra patikimesnių būdų atmesti netipiškus ir didelius intervalo reikšmių nuokrypius, ištiestosios rankos intervalui nustatyti taikomi statistiniai metodai.

55. Mokesčių mokėtojas, siekdamas įrodyti, kad sandorio kaina arba pelnas neišeina iš ištiestosios rankos intervalo ribų, privalo įrodyti, kad intervalas sudarytas naudojant vienodai patikimus palyginamuosius sandorius. Palyginamųjų sandorių atrankos ir analizės metu nustačius, kad ne visi atrinkti palyginamieji sandoriai atitinka lyginimo kriterijus ir (arba) pasižymi kitomis savybėmis, kurios neleidžia pasiekti vienodai patikimų palyginimo veiksmų rezultatų, šie duomenys

turi būti eliminuojami, taip užtikrinant ištiestosios rankos intervalo sudarymą naudojant vienodai patikimus palyginamuosius sandorius.

56. Mokesčių administratoriui koreguojant kainą naudojant ištiestosios rankos intervalą ir neturint tikslesnių duomenų, ištiestosios rankos principą atitinkančia kaina arba pelnu laikoma kaina arba pelnas, kurie yra ištiestosios rankos intervalo mediana, nebent aplinkybės leidžia teigti arba mokesčių mokėtojas įrodo, kad ištiestosios rankos principą atitinkanti kaina arba pelnas yra kitokie. Tuo atveju, jeigu mokesčių mokėtojas vengia bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi ir todėl mokesčių administratoriui sunkiau nustatyti ištiestosios rankos principą atitinkančią kainą arba pelną, mokesčių administratorius turi teisę bet kokį ištiestosios rankos intervalo skaičių laikyti atitinkančiu ištiestosios rankos principą.

57. Neįrodžius sandorio sąlygų pasikeitimų, lemiančių kito kainos dydžio iš ištiestosios rankos intervalo pasirinkimą, sandorio kaina arba pelnas, patenkantys į ištiestosios rankos intervalą, nekoreguojami.

IV SKYRIUS
SPECIALIOSIOS TAISYKLIŲ TAIKYMO SĄLYGOS

PIRMASIS SKIRSNIS
IŠTIESTOSIOS RANKOS PRINCIPO LAIKYMASIS, KAI SANDORIS SUSIJĘS SU NEMATERIALIUOJU TURTU

58. Apskaičiuojant sandorio kainą, visada reikia nustatyti, ar sandoris yra susijęs su nematerialiuoju turtu (pavyzdžiui, nematerialiojo turto perleidimas, teisių naudoti tokį turtą suteikimas).

59. Nustatant ištiestosios rankos principą atitinkančią kontroliuojamojo sandorio, susijusio su nematerialiuoju turtu, kainą, reikia nustatyti nematerialųjį turtą, teisinį šio nematerialiojo turto savininką (tai gali būti nustatyta iš sutarčių, intelektinės nuosavybės registrinių duomenų ir kitų šaltinių), nustatyti su nematerialiojo turto kūrimu, vystymu, pagerinimu, palaikymu, apsauga ir naudojimu susijusias funkcijas atliekančius, turtą naudojančius ir rizikas prisiimančius subjektus (sandorio šalis), nustatyti kontroliuojamuosius sandorius ir sandorio šalių vykdomus veiksmus, kuriais yra prisidedama prie nematerialiojo turto vertės kūrimo.

60. Jeigu funkcijas, susijusias su nematerialiojo turto kūrimu, vystymu, pagerinimu, palaikymu, apsauga ir naudojimu ar šių procesų kontrole, vykdo ir su tuo susijusias rizikas ar jų kontrolę prisiima bei tam reikalingą turtą (įskaitant nematerialiajam turtui kurti ir vystyti reikalingas lėšas) naudoja (suteikia naudoti) daugiau asocijuotųjų asmenų, kiekvienas iš jų turi gauti savo indėlį atitinkantį atlygį, nustatytą laikantis ištiestosios rankos principo. Atlyginus asocijuotiesiems asmenims už jų indėlius, nematerialiojo turto savininko gaunama su šiuo turtu susijusi nauda (grąža) gali būti tiek teigiama, tiek neigiama, tiek lygi nuliui.

61. Vertinant sandorio šalių indėlius nėra reikalaujama, kad sandorio šalis pati fiziškai vykdytų atitinkamas funkcijas, ji gali pasitelkti kitus asmenis, tačiau tokiu atveju funkcinis indėlis bus priskiriamas šiai sandorio šaliai, jeigu bus įrodyta, kad ši šalis kontroliuoja tokios funkcijos

vykdymą ar užtikrina tokią kontrolę. Jeigu perleidžiama vykdyti reikšmingas funkcijas kitiems asocijuotiesiems asmenims, turi būti pagrįsta, kad taip elgtųsi ir nepriklausomi asmenys, veikiantys panašiomis aplinkybėmis ir siekiantys ekonominės naudos sau, ir kad pasirinkta sandorių struktūra dirbtinai neapsunkintų su nematerialiuoju turtu susijusio kontroliuojamojo sandorio kainos nustatymo.

62. Nustatant ištiestosios rankos principą atitinkančią su nematerialiuoju turtu susijusią sandorio kainą, svarbu nustatyti patį sandorį, jo pobūdį ir turinį: ar tai nematerialiojo turto, susijusių teisių perleidimas ar kitoks teisių naudoti nematerialųjį turtą suteikimas, ar vykdomi kiti prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sandoriai, susiję su nematerialiojo turto naudojimu. Turi būti įvertinama, ar suteikiamos išimtinės teisės naudoti nematerialųjį turtą, ar yra nustatyti apribojimai, susiję su turto (teisių) naudojimu, vystymu, perleidimu, ar suteikiama teisė panaudoti nematerialųjį turtą tolesniems tyrimų ir plėtros darbams, kam tenka nematerialiojo turto pagerinimo vertė, ar nematerialiojo turto objektas perleidžiamas (suteikiamas) naudoti atskirai ar kartu su kitais nematerialiojo turto objektais (pavyzdžiui, prekių ženklai ir verslo prestižas bei reputacija), kitu turtu ar paslaugomis (pavyzdžiui, franšizė), nustatyta šių objektų sąveika (pavyzdžiui, kelių objektų perleidimas sykiu gali padidinti bendrą turto vertę, lyginant su atskirų objektų individualių verčių suma).

63. Nustačius nematerialiojo turto buvimo faktą, reikia nustatyti, ar atlygis už naudojimąsi tokiu turtu nėra įtrauktas į kito sandorio dalyko kainą. Kai nustatyta, kad atlygis už naudojimąsi nematerialiuoju turtu įtrauktas į kito sandorio dalyko kainą ir ši kaina nustatyta laikantis ištiestosios rankos principo, papildomos įmokos už tą patį turtą (pavyzdžiui, sudarant licencinę sutartį) laikomos lygiomis nuliui.

64. Nustatant sandorio, susijusio su nematerialiuoju turtu, kainą, turi būti vadovaujamasi Taisyklių II skyriaus pirmojo skirsnio nuostatomis, reglamentuojančiomis kainodaros metodo pritaikymą. Tačiau palyginamoji analizė, pagrįsta vienos sandorio šalies funkcine analize, paprastai nelaikoma pakankama nematerialiojo turto perleidimo ar teisių naudoti tokį turtą suteikimo sandorių tinkamam vertinimui (taip pat ir tais atvejais, kai tinkamiausiu kainodaros metodu pasirenkamas kainodaros metodas, pagrįstas vienos sandorio šalies vertinimu).

Nematerialiojo turto vertei nustatyti paprastai neturėtų būti taikomi kainodaros metodai, pagrįsti patirtų sandorio sąnaudų turtui kurti ir vystyti vertinimu. Kai nematerialusis turtas yra unikalus bei labai vertingas ir sunku rasti palyginamųjų sandorių, gali būti taikomas pelno padalijimo kainodaros metodas.

65. Nematerialiojo turto ar su juo susijusių teisių perleidimo sandorio kainai reikšmingą įtaką darančiais kriterijais laikomi: išimtinumas, galimybės perleisti šį turtą, teisinės apsaugos apimtis ir trukmė, su objekto panaudojimu susiję geografiniai ir laiko apribojimai, išvystymo lygis, teisės į pagerinimus, papildymus suteikimas, laukiamos naudos lygis. Tokių sandorių kainoms nustatyti ir (ar) pagrįsti, parenkant taikytiną kainodaros metodą, turi būti vertinamos šios aplinkybės:

65.1. funkcinės analizės rezultatai;

65.2. sandorio vykdymo komercinės priežastys;

65.3. faktiškai abiem sandorio šalims prieinamų kitų sandorių ar veiklos vykdymo galimybių buvimas;

65.4. nematerialiojo turto suteikiamas konkurencinis pranašumas, vertinant ir (potencialios) produkcijos ar paslaugų, susijusių su nematerialiuoju turtu, pelningumo apimtis;

65.5. tikėtinos naudos iš vykdomo sandorio dydis;

65.6. kiti veiksniai (pavyzdžiui, vietinės rinkos sąlygos, veiklos vykdymo vieta, kvalifikuoti darbuotojai, sinergijos įtaka, verslo strategija ir kt.).

66. Nustatant su nematerialiuoju turtu susijusių kontroliuojamųjų sandorių kainas, ypač kai sandorio sudarymo metu nematerialiojo turto vertė yra nežinoma, turi būti atsižvelgiama į neasocijuotųjų asmenų veiksmus, kurių jie imtųsi esant palyginamoms aplinkybėms siekdami įvertinti nematerialiojo turto naudos neapibrėžtumą. Tokiu atveju gali būti atsižvelgiama į tikėtinos naudos dydį, vertinant šių prielaidų patikimumo lygį, atsižvelgiant į poreikį sudaryti trumpesnės trukmės sandorius, įtvirtinant įpareigojimą peržiūrėti jų kainas ir kitas sąlygas. Jeigu kontroliuojamojo sandorio sąlygos nebuvo peržiūrėtos, nors palyginamomis aplinkybėmis veikiantys neasocijuotieji asmenys susitartų po tam tikro laiko peržiūrėti įmokų dydį ar kitas sąlygas, asocijuotųjų asmenų mokamos sumos gali būti atitinkamai perskaičiuotos.

67. Nustatant kontroliuojamojo sandorio, susijusio su nematerialiojo turto naudojimu ar perleidimu, kainą, nesant galimybių pritaikyti kainodaros metodų, gali būti taikomi kiti finansinės vertės nustatymo metodai, laikantis Taisyklių 25 punkte nustatytų sąlygų, pavyzdžiui, pajamų nustatymo metodai (ypač taikant diskontuotų pinigų srautų skaičiavimo būdą). Sandorio sąnaudų nustatymo metodai gali būti taikomi, tik kai konkrečiu atveju įrodoma, kad tai sudarytų galimybes nustatyti ištiestosios rankos principą atitinkantį rezultatą.

Nustatant kontroliuojamųjų sandorių kainas taikant kitus finansinės vertės nustatymo metodus, turėtų būti įvertintas poreikis atlikti vertinimą abiejų sandorio šalių atžvilgiu (t. y. iš abiejų sandorio šalių pozicijų), taip pat nustatyti ir įvertinti alternatyvias veiklos modelių pasirinkimo galimybes, atlikti prognozuojamų rodiklių jautrumo analizes. Mokesčių administratorius turi teisę paprašyti pateikti informaciją, atskleidžiančią šių reikalavimų vykdymą (nevykdymą).

ANTRASIS SKIRSNIS
IŠTIESTOSIOS RANKOS PRINCIPO LAIKYMASIS, KAI SANDORIAI SUSIJĘ SU PASLAUGŲ TEIKIMU

68. Nagrinėjant kontroliuojamuosius sandorius, kurių dalykas yra paslaugų teikimas arba kurie susiję su paslaugų teikimu, reikia nustatyti:

68.1. ar paslauga faktiškai buvo suteikta;

68.2. kaip yra atlyginama už paslaugos teikimą;

68.3. ar atlygis už paslaugos teikimą atitinka ištiestosios rankos principą.

69. Siekiant nustatyti, ar paslauga buvo suteikta, reikia nustatyti, ar paslaugos gavėjui yra suteikiama ekonominė ar komercinė nauda, atsižvelgiant ir į naudą, kuri gali atsirasti ateityje. Tam reikia nustatyti, ar neasocijuotasis asmuo palyginamomis aplinkybėmis būtų pasirengęs atlyginti už tokios paslaugos gavimą, ar suteiktų tokią paslaugą sau.

70. Jeigu nustatyta, kad neasocijuotasis asmuo nebūtų pasirengęs patirti su tokios paslaugos gavimu susijusių sandorio sąnaudų, laikoma, kad paslauga nebuvo suteikta ir atlygis, sumokėtas už suteiktą paslaugą, apskaičiuojant pelno mokestį arba pajamų mokestį laikomas lygiu nuliui.

71. Paslaugos, susijusios su dalyvių veikla (pavyzdžiui, valdančios įmonės akcininkų susirinkimų organizavimu, naujų akcijų išleidimu, konsoliduotųjų ataskaitų rengimu, vienetų grupės plėtra ir pan.), nelaikomos mokesčių mokėtojui suteiktomis paslaugomis.

72. Vadovaujantis ištiestosios rankos principu, paslaugos, suteikiamos pagal kontroliuojamuosius sandorius, dubliuojančios paslaugas, kurias asmuo suteikia sau arba įsigyja iš neasocijuotųjų asmenų, nelaikomos šiam asmeniui suteiktomis paslaugomis, išskyrus atvejus, kai, pavyzdžiui, toks dubliavimas yra tik laikinas ir trunka neilgai arba kai paslauga dubliuojama siekiant sumažinti neteisingo sprendimo priėmimo riziką (pavyzdžiui, konsultacijos klausimu, dėl kurio buvo gauta išvada iš vieneto darbuotojo). Taip pat nelaikoma, kad mokesčių mokėtojui suteikiama paslauga, jeigu šios paslaugos teikimu buvo siekiama naudos kitam subjektui, o mokesčių mokėtojo gauta nauda yra tik atsitiktinė, arba kai mokesčių mokėtojas gauna naudos vien tik dėl to, kad yra tam tikros vienetų grupės narys.

73. Kai paslaugos gavėjas atlygina už galimybę naudotis paslauga, bet paslaugos negauna (pavyzdžiui, abonentinė sutartis dėl skubios techninės pagalbos suteikimo prireikus) arba gauna paslaugą mažesnės vertės, nei sumokama, laikoma, kad paslauga buvo suteikta, jeigu neasocijuotasis asmuo palyginamomis aplinkybėmis būtų pasirengęs atlyginti vien už galimybės naudotis tokia paslauga turėjimą. Taip pat tikslinga įvertinti naudojimosi tokia paslauga apimtį ankstesniais mokestiniais laikotarpiais.

74. Siekiant nustatyti atlygio už paslaugos teikimą metodą, reikia atsižvelgti į visus susitarimus tarp asocijuotųjų asmenų dėl atlygio už paslaugų teikimą. Atlygis už paslaugų vienetų grupės viduje teikimą gali būti nustatomas už kiekvieną paslaugą atskirai arba paskirsčius sandorio sąnaudas tarp vienetų grupės narių. Siekiant nustatyti sandorio sąnaudų paskirstymo tarp vienetų grupės narių atitiktį ištiestosios rankos principui, reikia atsižvelgti į visus faktus ir aplinkybes, įsitikinti, kad paslaugų gavėjo mokėtinas atlygis atitinka šio paslaugų gavėjo gaunamą naudą, ir įvertinti, ar neasocijuotieji asmenys, veikdami palyginamomis aplinkybėmis, sutiktų su tokiu paskirstymu. Sandorio sąnaudų paskirstymas priklausomai nuo teikiamų paslaugų pobūdžio gali būti pagrįstas apyvarta, darbuotojų skaičiumi ar kitais su paslauga susijusiais rodikliais. Toks sandorio sąnaudų paskirstymas vienetų grupės viduje paprastai nelaikomas atitinkančiu ištiestosios rankos principą, jeigu paslaugos, už kurias atlyginama tokiu būdu, teikiamos ne tik vienetų grupės viduje, bet ir neasocijuotiesiems asmenims (arba gaunamos iš neasocijuotųjų asmenų), ir dėl to yra nesudėtinga nustatyti kiekvienos tokios paslaugos vertę.

75. Siekiant nustatyti, ar atlygis už paslaugos teikimą atitinka ištiestosios rankos principą, reikia atsižvelgti į tai, kad paslaugų teikėjas paprastai turėtų gauti tokį atlygį, kuris ne tik padengtų jo sandorio sąnaudas, bet ir suteiktų ekonominės naudos (duotų pelno). Tačiau tam tikromis ekonominėmis aplinkybėmis arba vykdant tam tikras verslo strategijas paslaugų teikimas negaunant iš to pelno neprieštarauja ištiestosios rankos principui (pavyzdžiui, kai tam tikra paslauga yra nepelninga, tačiau teikiama siekiant išplėsti teikiamų paslaugų pasiūlą, ar kai paslaugos teikėjas,

teikdamas paslaugas, jas (dalį jų) įsigyja iš neasocijuotųjų asmenų, pats tiesiogiai paslaugos teikimo procese nedalyvaudamas ir nekurdamas pridėtinės vertės).

76. Atlygis už suteiktas paslaugas gali būti įtrauktas į kitų sandorių kainą. Tokiais atvejais papildomos įmokos už šių paslaugų gavimą apskaičiuojant pelno mokestį arba pajamų mokestį laikomos lygiomis nuliui.

V SKYRIUS
KONTROLIUOJAMŲJŲ SANDORIŲ KAINODAROS DOKUMENTAVIMO TVARKA

77. Šis skyrius nustato kontroliuojamųjų sandorių kainų pagrindimo dokumentavimo reikalavimus, taikomus Taisyklių 84 ir 85 punktuose nurodytiems vienetams, atlikusiems kontroliuojamuosius sandorius. Kainodaros dokumentus gali sudaryti ne visos Taisyklių 79 punkte nurodytos bylos, jeigu užtikrinama, kad visa Taisyklių 80–83 punktuose nurodyta informacija yra pateikiama kainodaros dokumentuose.

78. Kainodaros dokumentuose turi būti pateikta sandorių kainodarai reikšminga informacija, prieinama Taisyklių 84 ir 85 punktuose nurodytiems vienetams sandorio sudarymo metu. Tačiau dokumentuose gali būti pateikta ir vėlesnė informacija, jeigu ji atskleidžia kontroliuojamojo sandorio kainodarai reikšmingas aplinkybes.

79. Kainodaros dokumentus sudaro:

79.1. pagrindinė byla;

79.2. šalies byla.

80. Kainodaros dokumentų pagrindinėje byloje pateikiama ši informacija:

80.1. bendra informacija apie tarptautinės vienetų grupės, kuriai priklauso Taisyklių 84 punkte nurodytas vienetas, organizacinę, teisinę ir veikimo struktūrą, pateikiant schemą, vaizduojančią visų sandorio šalių tarptautinės vienetų grupės vienetų nuosavybės teisių valdymą, nurodant kontroliuojamąją dalį ir valstybes, kuriose veikia šie vienetų grupės vienetai, ir jų registracijos datą;

80.2. bendras tarptautinės vienetų grupės, kuriai priklauso Taisyklių 84 punkte nurodytas vienetas, verslo apibūdinimas, pateikiant penkių didžiausių (pagal gaunamas pajamas) tarptautinės vienetų grupės prekių, produktų ar paslaugų ir bet kokių kitų tarptautinės vienetų grupės prekių, produktų ar paslaugų, kurių pajamos sudaro ne mažesnę kaip 5 procentų visos tarptautinės vienetų grupės pajamų dalį, tiekimo ar teikimo grandinės apibūdinimą (diagramos, lentelės ar kitu pavidalu) ir informaciją apie kitus svarbius veiksnius, lemiančius tarptautinės vienetų grupės gaunamą pelną;

80.3. pagrindinių tarptautinės vienetų grupės prekių, produktų ar paslaugų, nurodytų Taisyklių 80.2 papunktyje, geografinių rinkų aprašymas;

80.4. trumpa tarptautinės vienetų grupės vienetų atliekamų funkcijų analizė, nurodant atskirų vienetų indėlį, kuriant bendrą tarptautinės vienetų grupės verslo vertę;

80.5. reikšmingų verslo reorganizavimo, įsigijimo ir perleidimo sandorių, vykdytų per mokestinį laikotarpį, aprašymas;

80.6. informacija apie reikšmingus kontroliuojamuosius paslaugų (išskyrus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą) sandorius, kuriuose dalyvauja tarptautinės vienetų grupės, kuriai priklauso Taisyklių 84 punkte nurodytas vienetas, asocijuotieji asmenys:

80.6.1. sandorių sąrašas ir trumpas jų aprašymas, įskaitant tokių paslaugų teikimo vietoje esančių pajėgumų aprašymą;

80.6.2. sandorių kainodaros politikos aprašymas, nurodant sąnaudų paskirstymo ir kitus paslaugų kainų nustatymo ypatumus;

80.7. tarptautinės vienetų grupės vienetams priklausančio nematerialiojo turto ir gautų arba mokėtinų honorarų duomenys, pateikiant:

80.7.1. bendrą visos tarptautinės vienetų grupės nematerialiojo turto vystymo, naudojimo ir nuosavybės strategijos aprašymą, kartu nurodant vietą, kurioje yra pagrindinė mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos įranga, ir vietą, kurioje yra įsikūrusi administracija;

80.7.2. tarptautinei vienetų grupei priklausančio nematerialiojo turto, kuris yra reikšmingas sandorių kainodaros tikslais, sąrašą, nurodant, kuriems tarptautinės vienetų grupės vienetams koks turtas priklauso;

80.7.3. tarp tarptautinės vienetų grupės vienetų sudarytų reikšmingų sandorių, susijusių su nematerialiuoju turtu, įskaitant sąnaudų pasidalijimo, svarbiausius mokslinių tyrimų paslaugų ir licencijavimo sandorius, sąrašą;

80.7.4. bendrą tarptautinės vienetų grupės nematerialiojo turto, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos sandorių kainodaros politikos aprašymą;

80.7.5. bendrą per mokestinį laikotarpį vykdytų reikšmingų nematerialiojo turto perleidimo sandorių tarp asocijuotųjų asmenų aprašymą, nurodant asmenis, valstybes ir atlygį;

80.8. informacija apie tarptautinės vienetų grupės vienetų tarpusavio finansavimo sandorius, pateikiant:

80.8.1. bendrą aprašymą, kaip finansuojama tarptautinė vienetų grupė, nurodant ir reikšmingus finansavimo sandorius su neasocijuotaisiais asmenimis;

80.8.2. informaciją apie tarptautinės vienetų grupės vienetą, kuris atlieka pagrindinę tarptautinės vienetų grupės finansavimo funkciją (jeigu tokia funkcija grupėje atliekama), nurodant valstybę, kurios teisės aktais remiantis toks vienetas vykdo veiklą, ir vietą, kurioje įsikūrę tokio vieneto pagrindiniai valdymo organai;

80.8.3. bendrą tarptautinės vienetų grupės tarpusavio finansavimo sandorių kainodaros politikos aprašymą;

80.9. tarptautinės vienetų grupės, kuriai priklauso Taisyklių 84 punkte nurodytas vienetas, sudarytų aktualių būsimojo sandorio susitarimų (nurodant valstybes, susitarimų dalyvius (pavadinimas, kodas), sandorių rūšis ir dalykus, taikomą kainodaros metodą ir susitarimų galiojimo laiką) sąrašas.

81. Vienetas, nurodytas Taisyklių 84 punkte, neturėdamas galimybių gauti visos Taisyklių 80 punkte nurodytos informacijos iki Taisyklių 19 punkte nustatyto termino ir (ar) per mokesčių administratoriaus nurodytą terminą pagal Taisyklių 91 punktą, turi atskleisti informacijos nepateikimo priežastis, nurodyti, kada informacija bus pateikta, ir (ar) sudaryti kitas galimybes

mokesčių administratoriui gauti šią informaciją. Dėl teisinių ar kitų objektyvių priežasčių negalėdamas gauti tam tikros Taisyklių 80 punkte nurodytos informacijos iš kitų tarptautinės vienetų grupės vienetų, vienetas turi tai pagrįsti ir pateikti jam prieinamą informaciją apie kontroliuojamojo sandorio šalis, kitus asocijuotuosius asmenis ir jų tarpusavio ryšius laikydamasis Taisyklių 80 punkto reikalavimų.

82. Kainodaros dokumentų šalies byla skirta Taisyklių 85 punkte nurodyto vieneto kontroliuojamųjų sandorių kainodarai atskleisti, išskyrus Taisyklių 87 punkte nustatytus sandorius. Šalies byloje gali būti pateikiama informacija arba apie konkretaus Taisyklių 85 punkte nurodyto vieneto vykdytus sandorius, arba apie visų tarptautinės vienetų grupės Taisyklių 84 punkte nurodytų vienetų kontroliuojamuosius sandorius. Kainodaros dokumentų šalies byloje pateikiama ši informacija:

82.1. informacija apie kontroliuojamąjį sandorį, atskleidžiant visas aplinkybes, nurodytas Taisyklių 7–13 punktuose. Šios aplinkybės gali būti rašytinėse sutartyse, susirašinėjimo tarp sandorio šalių arba tarp vienos iš sandorio šalių ir kitų subjektų, pirkimo užsakymų dokumentuose, sąskaitose, prekių ar paslaugų aprašymuose ir kituose šaltiniuose;

82.2. informacija apie taikomą kainodaros metodą ir palyginamuosius duomenis, atskleidžiant, kaip Taisyklių 85 punkte nurodytas vienetas nustatė kontroliuojamojo sandorio kainodarą:

82.2.1. nurodoma pasirinkta testuojama sandorio šalis, jeigu to reikia pagal pasirinktą kainodaros metodą, ir tokio pasirinkimo priežastis;

82.2.2. nurodoma, koks kainodaros metodas, nurodytas Taisyklių 20 punkte, ar kokie iš šių metodų buvo taikomi sandorio kainodarai, ir trumpai paaiškinamos metodo ar metodų parinkimo priežastys. Taip pat nurodoma informacija apie tai, kaip buvo pritaikytas pasirinktas kainodaros metodas arba metodai, ir pateikti atlikti skaičiavimai bei koregavimai. Taisyklių 25 punkte nustatyta tvarka taikant kitą metodą, nei nustatyta Taisyklių 20 punkte, kainodaros dokumentuose turi būti pateikta informacija, atskleidžianti šių metodų tinkamą pritaikymą, kaip to reikalaujama Taisyklėse;

82.2.3. naudojant palyginamuosius sandorius, apie šiuos sandorius pateikiama informacija, gauta atlikus vertinimus pagal Taisyklių 7–13 punktus. Jeigu Taisyklių 85 punkte nurodytas vienetas neturi visos Taisyklių 7–13 punktuose nurodytos informacijos apie palyginimui atlikti naudojamų sandorių aplinkybes, pateikiama visa Taisyklių 85 punkte nurodyto vieneto turima informacija apie palyginimui atlikti naudojamų sandorių aplinkybes;

82.2.4. Taisyklių 85 punkte nurodytam vienetui atliekant palyginamųjų duomenų paiešką ir atranką, kainodaros dokumentuose nurodomas kiekvienas šios paieškos ir kiekybinės bei kokybinės atrankos žingsnis, taikyti palyginamųjų duomenų atrankos kriterijai, konkrečių palyginamųjų duomenų įtraukimo ar atmetimo priežastys, pateikiamas atrinktų ir kokybinės palyginamųjų duomenų atrankos metu atmestų palyginamųjų duomenų sąrašas, atlikti skaičiavimai ir (ar) palyginamųjų duomenų koregavimai;

82.3. kainodaros dokumentų parengimo ir atnaujinimo (keitimo) data;

82.4. informacija, nurodyta Taisyklių 83 punkte, ir kita informacija, kuri yra susijusi su kontroliuojamuoju sandoriu ir atskleidžia šio sandorio kainodarai reikšmingas aplinkybes

(pavyzdžiui, vieneto veiklos efektyvumo analizė, atskleidžianti kontroliuojamojo sandorio sudarymo ir (ar) sudarymo atitinkamomis kainomis poreikį, priimti vidaus administravimo sprendimai, veiklos prognozė, tarptautinės vienetų grupės vienetų sudaryti išankstiniai susitarimai dėl kontroliuojamųjų sandorių, kuriuose Taisyklių 85 punkte nurodytas vienetas tiesiogiai nedalyvauja, tačiau kurie susiję su jo vykdomais kontroliuojamaisiais sandoriais, kiti susiję įpareigojantys sprendimai, išskyrus atvejus, kai mokesčių administratorius šią informaciją gauna vadovaudamasis Konvencijos dėl savitarpio administracinės pagalbos mokesčių srityje, dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių ir (arba) abipusės pagalbos ir keitimosi mokestine informacija su Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingomis institucijomis tvarkos, nustatytos centrinio mokesčių administratoriaus, nuostatomis, ir pan.).

83. Kai reorganizuojamas verslas (t. y. pertvarkomi asocijuotųjų asmenų komerciniai ar finansiniai santykiai), susijęs su Lietuvoje vykdoma veikla, kainodaros dokumentuose (šalies byloje), be informacijos apie reorganizavimo sandorį, atitinkančios Taisyklių 82 punkto reikalavimus, taip pat turi būti atskleista informacija leidžianti palyginti reorganizavimo sandorio šalių funkcijas, rizikas ir turtą iki reorganizavimo ir po jo, nustatyti vykusius pasikeitimus, jų vykdymo priežastis, laukiamus rezultatus ir naudą, taip pat buvusias alternatyvias ir realias verslo modelio keitimo galimybes.

84. Taisyklių 79.1 papunktyje nurodytą kainodaros dokumentų pagrindinę bylą turi rengti Lietuvos vienetai ir užsienio vienetai, vykdantys veiklą Lietuvoje per nuolatinę buveinę, kurių pajamos (nuolatinei buveinei Lietuvoje priskiriamos pajamos) mokestiniu laikotarpiu, einančiu prieš mokestinį laikotarpį, kuriuo atliekami kontroliuojamieji sandoriai (išskyrus Taisyklių 87 punkte nustatytas išimtis), viršijo 15 milijonų eurų, jeigu jie priklauso tarptautinei vienetų grupei.

85. Taisyklių 79.2 papunktyje nurodytą kainodaros dokumentų šalies bylą turi rengti šie vienetai:

85.1. Lietuvos vienetai, kurių pajamos mokestiniu laikotarpiu, einančiu prieš mokestinį laikotarpį, kuriuo atliekamas kontroliuojamasis sandoris, viršijo 3 milijonus eurų;

85.2. finansų įmonės ir kredito įstaigos, kurių veiklą Lietuvoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas;

85.3. draudimo įmonės, kurių veiklą Lietuvoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas;

85.4. užsienio vienetai, vykdantys veiklą Lietuvoje per nuolatinę buveinę, jeigu šių vienetų nuolatinei buveinei Lietuvoje priskiriamos pajamos mokestiniu laikotarpiu, ėjusiu prieš mokestinį laikotarpį, kuriuo atliekamas kontroliuojamasis sandoris, viršijo 3 milijonus eurų.

86. Taisyklių 85 punkte nurodyti vienetai, be informacijos, nurodytos Taisyklių 82 ir 83 punktuose, taip pat turi pateikti informaciją apie kontroliuojamojo sandorio šalis ir tarptautinę vienetų grupę, kuriai priklauso Taisyklių 85 punkte nurodytas vienetas, kiek tai reikalinga kontroliuojamojo sandorio kainodarai įvertinti. Turi būti atskleidžiami sandorio šalių tarpusavio teisiniai ir (arba) ekonominiai ryšiai sandorio sudarymo metu. Kontroliuojamojo sandorio šalių tarpusavio ryšiams atskleisti pateiktina informacija apie šių ryšių atsiradimą ir keitimąsi, informacija apie kitus asocijuotuosius asmenis; tarptautinės vienetų grupės, kuriai priklauso

Taisyklių 85 punkte nurodytas vienetas, organizacinės struktūros aprašymas, veiklos, verslo strategijos, kontrolės, pinigų ir kitokių srautų tarptautinės vienetų grupės viduje aprašymas ir kita informacija.

87. Taisyklių 84 ir 85 punktuose nurodytiems vienetams šio skyriaus reikalavimai netaikomi, jei sudaromas kontroliuojamasis sandoris, kurio vertė per mokestinį laikotarpį neviršija 90 000 eurų, išskyrus atvejus, kai:

87.1. su tuo pačiu asocijuotuoju asmeniu sudaromi keli tokie patys sandoriai per mokestinį laikotarpį, kurių bendra suma viršija 90 000 eurų;

87.2. toks sandoris yra neatsiejamai susijęs su kitu sandoriu, viršijančiu 90 000 eurų, todėl turi būti vertinamas kartu;

87.3. sandoris yra sudarytas su asmeniu, įregistruotu tikslinėje teritorijoje.

88. Kainodaros dokumentuose pateikiama informacija turi būti aktuali kontroliuojamojo sandorio vykdymo mokestiniu laikotarpiu. Tačiau, jeigu kontroliuojamojo sandorio pagrindinės sąlygos, nurodytos Taisyklių 7.1–7.3 ir 7.5 papunkčiuose, nekinta, kainodaros dokumentai (šalies byla), skirti šio sandorio kainos atitikčiai ištiestosios rankos principui pagrįsti, atnaujinami ne rečiau kaip kas 3 metus, išskyrus kainodaros dokumentų dalis, paminėtas Taisyklių 89 punkte.

89. Kainodaros dokumentų šalies byloje turi būti pateikti aktualūs palyginamųjų sandorių duomenys, tačiau, jeigu ekonominės aplinkybės rinkoje reikšmingai nekinta, Taisyklių 85 punkte nurodytas vienetas gali duomenų bazėse atliktų paieškų ir atrinktų įmonių duomenis atnaujinti ne rečiau kaip kas 3 metus. Kainodaros dokumentuose kontroliuojamojo sandorio duomenys turi būti pateikiami (atnaujinami) kiekvieną mokestinį laikotarpį.

90. Kainodaros dokumentai iki mokesčių administratoriaus pareikalavimo juos pateikti gali būti laikomi Taisyklių 84 arba 85 punkte nurodyto vieneto pasirinkta forma ir kalba. Pirminiai sandorių dokumentai (rašytinės sutartys, susirašinėjimo, derybų tarp sandorio šalių, pirkimų užsakymų ir kiti dokumentai), kuriuose pateikiami su kontroliuojamojo sandorio kainodara susiję duomenys, atskleidžiantys Taisyklių 82.1 papunktyje nustatytą informaciją, įvertinus jų apimtis, gali būti pridedami prie kainodaros dokumentų, jų neaprašant, o pateikiant nuorodas į juos.

91. Kainodaros dokumentai turi būti pateikti mokesčių administratoriui per 30 dienų nuo mokesčių administratoriaus nurodymo įteikimo dienos. Taisyklių 84 arba 85 punkte nurodytas vienetas, turintis ne valstybine kalba sudarytą kontroliuojamųjų sandorių kainodaros medžiagą, pateikia ją originalo kalba. Mokesčių administratorius, gavęs ne valstybine kalba sudarytus dokumentus, gali pareikalauti, kad šie dokumentai būtų išversti į valstybinę kalbą, nustatydamas išverstų dokumentų pateikimo terminą.

92. Taisyklių 84 arba 85 punkte nurodytam vienetui pagal šio skyriaus reikalavimus neparengus sandorių kainodaros dokumentų iki Taisyklių 19 punkte nurodyto termino, mokesčių administratoriui pareikalavus įvykdyti tokį reikalavimą retrospektyviai, be ankstesnių laikotarpių duomenų (iki kontroliuojamojo sandorio sudarymo), turi būti naudojami ir kontroliuojamojo sandorio vykdymo mokestinio laikotarpio duomenys, rengiant palyginamųjų sandorių paieškas duomenų bazėse, išskyrus atvejus, kai Taisyklių 84 arba 85 punkte nurodytas vienetas faktiškai

nustatydamas kontroliuojamojo sandorio kainą naudojo kitų laikotarpių duomenis, nors to ir nedokumentavo, ir tai pagrindžia.

93. Kainodaros dokumentai teikiami tokia forma, kokia jie buvo sudaryti, jeigu ši forma leidžia be papildomų įrodymų nustatyti joje esančios informacijos patikimumą.

VI SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

94. Kainodaros dokumentai, kai vienetas turi prievolę juos rengti, taip pat kiti kontroliuojamojo sandorio kainos atitikties ištiestosios rankos principui pagrindimo dokumentai, turi būti saugomi vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, tokių dokumentų rūšiai nustatyta saugojimo tvarka ir terminais, jeigu jie nustatyti, bet visais atvejais ne trumpiau kaip 5 kalendorinius metus, skaičiuojant nuo metų, einančių po metų, kai buvo įvykdytas kontroliuojamasis sandoris.

95. Taisyklių nuostatos, reguliuojančios kontroliuojamųjų sandorių kainodaros pagrindimą ir koregavimų vykdymą, taikomos *mutatis mutandis* mokesčių mokėtojui kreipiantis dėl būsimų kontroliuojamųjų sandorių kainodaros principų suderinimo, mokesčių administratoriui priimant atitinkamus sprendimus ir vykdant vertinimo, kaip mokesčių mokėtojas laikosi suderintų principų, veiksmus.

96. Taikant Taisykles, rekomenduojama naudotis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos sandorių kainodaros gairėmis tarptautinėms įmonėms ir mokesčių institucijoms (angl. *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*) tiek, kiek jų nuostatos neprieštarauja Taisyklių nuostatoms.

_____